

Załącznik
do uchwały Nr XIV/291/15
Sejmiku Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2015 r.

Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016

Wstęp

Organizacje pozarządowe, skupiające aktywne obywateli i podejmujące działania na rzecz społeczności lokalnych są ważnym ogniwem regionalnej wspólnoty samorządowej, jak stanowi województwo. Skutecznie działające podejmowane przez organizacje społeczne sprawy, dzień z roku na rok rośnie ich rola w kreowaniu pozytywnych zmian w środowisku lokalnym, co ma również wpływ na rozwój regionu. Jako podmioty silnie osadzone w lokalnych realiach, doskonale znają potrzeby i problemy mieszkańców na danym terenie. Organizacje pozarządowe otwierają również społeczności lokalne na świat pozyskując dotacje z programów międzynarodowych, przyjmując i wysyłając wolontariuszy, ucząc czym jest edukacja globalna, pomoc rozwojowa oraz ochrona praw człowieka. Realizując działania międzynarodowe, promują i budują pozytywny wizerunek województwa za granicami.

Organizacje, których liderami są niejednokrotnie miejscowe autorytety, pobudzają aktywność obywatelską, uczą dialogu społecznego, są niezastąpionym łącznikiem pomiędzy obywatelami a władzą. Na uwagę zasługuje również fakt, iż postępujący w naszym regionie rozwój społeczeństwa obywatelskiego i rosnąca świadomość społeczna, pomagają poprawić sytuację trzeciego sektora w województwie, a co za tym idzie, jego działania i współpraca z nim są coraz bardziej doceniane. Z powyższego wynika niepodważalna rola sektora pozarządowego jako partnera samorządu województwa, umożliwiającego skuteczną realizację wspólnego, długofalowego celu, jakim jest wzmacnianie współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi służącej budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Przyjmując Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyraża wolę budowania dialogu obywatelskiego, stwarzania warunków do realizacji inicjatyw społecznych mieszkańców regionu oraz deklaruje chęć współdziałania z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań ustawowych województwa. Kluczowe dla dobrych relacji między samorządem regionalnym a trzecim sektorem jest zrozumienie, że przekazanie realizacji zadań ważnych samorządowi służy wzmocnieniu interesów lokalnej społeczności i nie może być postrzegane jako konkurencja samorządu z sektorem pozarządowym. Dlatego też w programie ujęto liczne formy współpracy oraz obszerny katalog wspieranych i powierzanych zadań.

Postanowienia niniejszego Programu, zgodnie są z założeniami Wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami

pozarz dowymi na lata 2016 ó 2020ö. W nawi zaniu do jego wizji¹, w roku 2016 dzi ki pe emu dost powi do informacji oraz czytelnym i prostym procedurom wzmacniane b dzie wzajemne zaufanie mi dzy Partnerami. Dzi ki systematycznie i wspó pracy, opartej o diagnoz dzia e sektora pozarz dowego, prowadzona b dzie bie ca ocena, pozwalaj ca na szybkie ewentualne korekty jej mechanizmów.

Projekt Programu zosta e zaopiniowany przez Sejmik Organizacji Pozarz dowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Rad Dzia elno ci Po ytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz przedstawiceli organizacji pozarz dowych w drodze konsultacji.

Rozdzia e Postanowienia ogólne

W tek cie Programu mówi si o:

- 1) **šustawieö** - rozumie si przez to ustaw z dnia 24 kwietnia 2003 r. o dzia elno ci po ytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.);
- 2) **šProgramieö** ó rozumie si Program wspó pracy samorz du województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarz dowymi na rok 2016;
- 3) **šorganizacjach pozarz dowychö** ó rozumie si przez to organizacje pozarz dowe i inne podmioty prowadz ce dzia elno po ytku publicznego, o których mowa w art. 3 ustawy;
- 4) **škonkursieö** ó rozumie si przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o dzia elno ci po ytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.);
- 5) **šwojewództwieö, šsamorz dzie województwaö** - rozumie si przez to województwo kujawsko-pomorskie;
- 6) **šUrz dzie Marsza kowskiö** ó rozumie si przez to Urz d Marsza kowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 7) **šdepartamencieö** - rozumie si przez to okre lony departament Urz du Marsza kowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Rozdzia eII Cel g lny i cele szczeg lne Programu

1. Celem g lnym Programu jest wzmacnianie wspó pracy mi dzy samorz dem a organizacjami pozarz dowymi s ecej budowie spo eczne stwa obywatelskiego.

2. Celami szczeg lnymi Programu s :

- 1) anga owanie spo eczno ci lokalnych z zapewnieniem ich optymalnego rozwoju;
- 2) budowanie partnerskiej wspó pracy opartej o wzajemne zaufanie stron;
- 3) bie ce rozpoznawanie potrzeb spo ecznych i potencja e organizacji pozarz dowych w celu zaspokojenia tych potrzeb;
- 4) zwi kszenie efektywno ci realizacji zada publicznych;
- 5) wspieranie i promowanie wspó pracy organizacji pozarz dowych;
- 6) wspieranie i rozwijanie potencja e organizacji pozarz dowych pod k tem wspó pracy mi dzynarodowej;

¹ *Wieloletni program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarz dowymi na lata 2016 – 2020, Wizja 2020,*

- 7) realizowanie zadań i celów §Wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020 w części dotyczącej działań przewidzianych do realizacji w 2016 roku.

Rozdział III

Zasady współpracy

Współpraca samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi opiera się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności, które zdefiniowano w §Wieloletnim programie współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020.

Rozdział IV

Zakres przedmiotowy

Przedmiotem współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy.

Rozdział V

Formy współpracy

Współpraca województwa z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy.

1. Współpraca o charakterze finansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art. 11 ustawy;
- 2) zlecenia realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert (tzw. tryb uproszczony), zgodnie z przepisami określonymi w art. 19 a ustawy.

Zlecenie zadań publicznych przyjmuje formy wsparcia i powierzenia.

2. Współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się w następujących formach:

- 1) konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, w tym z Sejmikiem Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz z Radą Działalności Publicznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 2) tworzenia, w miarę potrzeby, wspólnych zespołów konsultacyjnych o charakterze doradczym, opiniodawczym lub inicjatywnym,
- 3) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności,
- 4) organizowania spotkań, konferencji, szkoleń i poradnictwa,
- 5) obejmowanie patronatem marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 6) umożliwiania organizacjom pozarządowym nabywania na szczególnych warunkach prawa użytkowania (dzierżawa, najem) nieruchomości (lokali) będących własnością

- samorządu województwa dla celów prowadzenia działalności statutowej tych organizacji, zgodnie z posiadanymi zasobami lokalowymi samorządu województwa;
- 7) udostępniania organizacjom pozarządowym na preferencyjnych warunkach możliwości korzystania z zasobów samorządu województwa, takich jak sale, sprzęt, wyposażenie na cele związane z działalnością pożytku publicznego;
 - 8) prowadzenia stałego serwisu informacyjnego skierowanego do organizacji pozarządowych na stronie internetowej www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl oraz w formie newslettera wysyłanego do podmiotów trzeciego sektora,
 - 9) włączania organizacji w działania promocyjne województwa, poprzez zapraszanie do udziału w targach i innych imprezach promocyjnych w kraju i za granicą,
 - 10) rekomendowania organizacji współpracujących z województwem w przypadku ubiegania się o środki zewnętrzne, poszukiwania partnerów itp.,
 - 11) zawieranie umów partnerskich w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć.
 - 12) współdziałania z organizacjami pozarządowymi przy realizacji celów założonych w Strategii Rozwoju Województwa;
 - 13) organizowania w miarę potrzeb spotkań przedstawicieli trzeciego sektora z Zarządem Województwa.

Rozdział VI

Priorytetowe obszary zadań publicznych

Do zadań publicznych samorządu województwa, realizowanych w 2016 roku przy współdziałaniu organizacji pozarządowych, należą:

- 1) **zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej**, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wyrównywanie szans, realizowane w szczególności poprzez:
 - a) wspieranie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi (konkurs),
 - b) wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym (konkurs),
 - c) wspieranie różnych form pracy kulturalno-oświatowej z dziećmi i młodzieżą, realizowanych przez organizacje młodzieżowe (konkurs),
 - d) wspieranie działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej seniorów (konkurs),
 - e) wspieranie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (konkurs),
 - f) wspieranie działań z zakresu opieki adopcyjno-rodzicielskiej (konkurs)
 - g) wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji rodzicielskich (konkurs)
 - h) współpraca przy realizacji IX edycji Nagród Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla osób wyróżniających się w działalności pomocy społecznej na rzecz mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego „Stalowy Anioł”,
 - i) prowadzenie wspólnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnych, zwłaszcza poprzez wspólne organizowanie imprez, konferencji, szkoleń i kampanii z zakresu polityki społecznej,
 - j) realizacja „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022”;

- 2) **zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia**, mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa, wytworzenie prawidłowych nawyków zdrowotnych, oraz pokazanie znaczenia wczesnej diagnostyki i skutecznego leczenia, realizowane w szczególności poprzez:
 - a) wspieranie realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia (konkurs),
 - b) wspieranie realizacji zadań w obszarze ochrony zdrowia psychicznego (konkurs),

w szczególności z zakresu:

- opracowywania programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - wspierania finansowego samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenia kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców, promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - promocji zdrowia psychicznego,
- c) organizowanie oraz współorganizowanie konferencji, seminariów, szkoleń dotyczących profilaktyki i promocji zdrowia,
- d) promocyjne działania organizacji pozarządowych realizujących zadania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,
- e) współpraca w realizacji regionalnych programów zdrowotnych;

3) **zadania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz HIV/AIDS**, mające na celu przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi i innym uzależnieniom oraz profilaktyki HIV/AIDS, realizowane w szczególności poprzez:

- a) wspieranie zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi w województwie kujawsko-pomorskim (konkurs),
- b) wspieranie zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w województwie kujawsko-pomorskim oraz profilaktyki HIV/AIDS (konkurs),
- c) wspieranie zadań z zakresu aktywizacji rodowisk wiejskich w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień (konkurs);

4) **działania na rzecz osób niepełnosprawnych**, mające na celu stwarzanie warunków do pełnego uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i zawodowym, realizowane w szczególności poprzez:

- a) zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (konkurs),
- b) wspieranie dostępu dzieci do wczesnej wielospecjalistycznej interwencji w niepełnosprawności (konkurs),
- c) wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w zakładach aktywności zawodowej,
- d) dofinansowywanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych,
- e) współpraca z Zespołami Opiniodawczo-Doradczymi oraz Wojewódzkimi Społecznymi Radami ds. Osób Niepełnosprawnych,
- f) zwiększanie dostępu do informacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozpowszechniania informacji skierowanej do osób niepełnosprawnych oraz ich otoczenia, w tym organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- g) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego,
- h) współpraca przy realizacji spotkań, konferencji, imprez okolicznościowych, konkursów itp.

5) **zadania z zakresu edukacji, oświaty i wychowania**, mające na celu rozwój edukacji w województwie, realizowane w ramach Strategii Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w szczególności poprzez:

- a) wspieranie zadań z zakresu edukacji popularyzujących przedmioty matematyczne, fizyczne, astronomiczne, przyrodnicze i techniczne wśród dzieci i młodzieży za pomocą innowacyjnych narzędzi, programów i metod nauczania,
- b) organizację konferencji, seminariów, sesji naukowo-dydaktycznych i innych przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wojewódzkiego pn. „Strategia Edukacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego”,
- c) rozwijanie kształcenia w formach pozaszkolnych przy użyciu nowoczesnych technologii;

6) **zadania z zakresu edukacji regionalnej**, mające na celu kształtowanie i pielęgnowanie historycznej tożsamości regionalnej, w tym upowszechnianie wiedzy o województwie, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska dzieci i młodzieży, realizowane poprzez:

- a) wspieranie zadań z zakresu pielęgnowania polskości oraz rozwoju i kształtowania świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości regionalnej, w tym:
 - organizację Wojewódzkiego Konkursu im. gen. bryg. prof. Elbiety Zawackiej „Oni tworzyli nasz historię”,
 - organizowanie i współorganizowanie konferencji, warsztatów oraz promowanie dobrych praktyk z zakresu edukacji regionalnej,
 - organizację zajęć warsztatowych dla uczniów z zakresu edukacji regionalnej „Z historii i genealogii na co dzień”,
 - organizacja konkursu „Bydgoski Plastyk Regionalnie”, którego celem jest promocja województwa kujawsko-pomorskiego poprzez prace dyplomowe uczniów Zespołu Szkół Plastycznych w Bydgoszczy. Współpraca z sektorem pozarządowym polega na współorganizacji konkursu.
 - organizacja konkursu „Festiwal Gimnazjalnych Projektów Edukacyjnych”. Celem konkursu jest zainteresowanie młodych ludzi, tradycjami, historią najbliższego otoczenia oraz promocją dobrych praktyk w zakresie kształtowania tożsamości regionalnej. Młodzież biorąca udział w konkursie korzysta z doświadczenia oraz wiedzy organizacji pozarządowych działających na ich terenie.
 - organizacja cyklicznej konferencji metodycznej „Dzieje regionu kujawsko-pomorskiego”
- b) prowadzenie portalu tematycznego www.kohr.kujawsko-pomorskie.pl;

7) **zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**, mające na celu wzbogacenie życia kulturalnego regionu, ułatwienie mieszkańcom dostępu do dóbr kultury, promowanie talentów, rozwijanie oferty edukacji artystycznej i kulturalnej, wzmacnianie tożsamości i tradycji oraz ochrona wartości niematerialnego i materialnego dziedzictwa kulturowego regionu w szczególności poprzez:

- a) wspieranie wartościowych przedsięwzięć z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w trybie otwartego konkursu ofert oraz z pominięciem konkursu w tzw. trybie uproszczonym;
- b) wspieranie indywidualnej i zbiorowej aktywności kulturalnej i artystycznej poprzez dokumentowanie zjawisk artystycznych, promowanie i nagradzanie twórców, zespołów oraz przyznawanie stypendiów artystycznych,
- c) współuczestniczenie w zakresie organizacji spotkań i uroczystości rodowiskowych - Dzień Bibliotek i Bibliotekarza, Międzynarodowego Dnia Teatru, Międzynarodowego Dnia Muzyki,
- d) współorganizację przedsięwzięć związanych z ochroną i wspieraniem twórczości ludowej,

- e) podejmowanie inicjatyw promujących dziedzictwo kulturowego regionu ó (organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa, konkursu Dziedzictwo Wieków);
- f) wspieranie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru;
- g) udzielanie pomocy organizacyjnej, metodycznej i artystycznej organizacjom pozarządowym przez wojewódzkie instytucje kultury, dla których organem właściwym jest samorząd województwa;

8) **zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu**, mające na celu promocję aktywności ruchowej, podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, promocję województwa w kraju i za granicą oraz aktywizację i integrację mieszkańców regionu poprzez sport, realizowane w szczególności poprzez:

- a) wspieranie realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (konkurs),
- b) wspieranie realizacji zadań z zakresu organizacji szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, w tym kadry wojewódzkiej młodzieży (konkurs),
- c) wsparcie udziału reprezentacji województwa w finałach XXII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sportach zimowych, umysłowych, halowych i letnich,
- d) przyznanie stypendiów sportowych dla najlepszych zawodniczek i zawodników reprezentujących województwo i osiągniętych wysokie wyniki sportowe,
- e) przyznanie nagród finansowych dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągniętych wysokie wyniki w międzynarodowym lub krajowym sportowym,
- f) organizację spotkania podsumowującego z medalistami Mistrzostw Świata i Europy, Młodzieżowych Mistrzostw Polski, Mistrzostw Polski Juniorów i Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży i innymi osobami wyróżnionymi w dziedzinie sportowej oraz wręczenie wymienionym nagród Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- g) wspieranie programów sportu powszechnego dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych (piłki nożnej konkursów),
- h) Zadania z wolnych środków budżetowych na wspieranie i realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (zadania pozakonkursowe).

9) **zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa**, mające na celu upowszechnianie krajoznawstwa i turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej, jako formy spędzania czasu wolnego połączonych z poznawaniem walorów przyrodniczych i kulturowych regionu, realizowane w szczególności poprzez:

- a) zlecenie realizacji zadań z zakresu upowszechniania krajoznawstwa i turystyki (konkurs),
- b) promowanie i nagradzanie osób oraz organizacji pozarządowych, działających na rzecz turystyki, w tym: przeprowadzenie kolejnej edycji konkursu ODKRYWCA Wyróżnienia Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie turystyki oraz przekazanie odznak „Za zasługi dla turystyki” przyznanych przez właściwego ministra ds. turystyki,
- c) organizację i współorganizację konferencji, targów i innych przedsięwziętych z promocji walorów turystycznych regionu,
- d) współpracę w zakresie podniesienia standardów usług przewodnickich;

10) **zadania wspomagające rozwój miejskich i wiejskich wspólnot oraz społeczności lokalnych**, mające na celu m.in. aktywizowanie terenów wiejskich, realizowane w szczególności poprzez:

- a) realizację Planu działania Sekretariatu Regionalnego KSOW Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Plan operacyjny na lata 2016-2017, w którym zapisane będą działania związane z uaktwianiem tematycznych i analitycznych wymiary między zainteresowanymi stronami z dziedziny rozwoju obszarów wiejskich, dzielenie się wnioskami i upowszechnianie wniosków;
- b) zapewnianie szkoleń oraz tworzenie sieci kontaktów dla lokalnych grup działania, a w szczególności pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej, uaktwiania współpracy między lokalnymi grupami działania współprac i wymian do władz w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich;
- c) współprac z Lokalnymi Grupami Działania w ramach realizacji instrumentu RLKS

11) **zadania z zakresu edukacji ekologicznej**, mające na celu upowszechnianie wiedzy i zachowanie proekologicznych społeczeństwa regionu, realizowane w szczególności poprzez:

- a) organizację i współorganizację konferencji, konkursów oraz innych przedsięwzięć związanych z popularyzacją zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu oraz z prowadzoną edukacją ekologiczną społeczeństwa,
- b) podjęcie działań zmierzających do umocowienia oraz udzielania wsparcia w zakresie tworzenia (powoływania) oraz utrzymywania funkcjonowania ośrodków (centrów, baz szkoleniowych, zielonych szkół) edukacji przyrodniczo-ekologicznej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;

12) **działania z zakresu pielęgnowania tradycji narodowej**, mające na celu rozwijanie wiedzy i świadomości historycznej oraz podtrzymywanie postaw patriotycznych w rodzinach mieszkańców regionu realizowane w szczególności poprzez:

- a) współdziałanie w zakresie organizacji uroczystości jubileuszowych, rocznic i obchodów historycznych,
- b) organizowanie spotkań przedstawicieli rodowisk kombatanckich mających na celu ich integrację,
- c) przyznawanie odznaczeń, dyplomów, medali grupowych i indywidualnych,
- d) wspieranie zadań z zakresu działań zmierzających do integracji rodowisk kombatanckich i koordynacja ich działań;

13) **działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego**, mające na celu wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych w regionie, podnoszenie standardów ich działalności oraz umacnianie pozytywnego wizerunku trzeciego sektora w społecznościach lokalnych, realizowane w szczególności poprzez:

- a) dofinansowanie wkładu własnego organizacji, w przypadku uzyskania dotacji ze środków zewnętrznych (spoza samorządu wojewódzkiego i lokalnych) (konkurs),
- b) ogłoszenie dziesiątej edycji Konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na najlepsze inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe pn. „Rodzynki z pozarządówki”,
- c) biuro konsultacje i doradztwo, umożliwiający uzyskanie informacji przez przedstawicieli organizacji pozarządowych lub liderów lokalnych,
- d) doradztwo z zakresu prawa, rachunkowości i innych spraw dla sektora pozarządowego dziedzin prowadzone przez ekspertów z tych dziedzin,
- e) organizację szkoleń z zakresu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, mających na celu upowszechnianie partnerskiego modelu realizacji zadań,
- f) prowadzenie portalu skierowanego do organizacji pozarządowych www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl,
- g) aktualizację bazy organizacji pozarządowych województwa kujawsko-pomorskiego,

- h) podejmowanie działań w ramach platformy współpracy pracowników samorządowych wszystkich szczebli samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- i) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy oraz współpracownika merytoryczna przy organizacji i przeprowadzeniu Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego (konkurs),
- j) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy ewaluacji wieloletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi za lata 2011-2015 (konkurs) bądź w przypadku braku oferenta zlecenie w innym trybie np. Zamówienie publicznych,
- k) promowanie dobrych praktyk,
- l) promowanie idei przekazywania 1% organizacjom pożytku publicznego działającym na terenie województwa w ramach współpracy międzysektorowej,
- m) promowanie i wspieranie procesu tworzenia oraz rozwoju sieci organizacji pozarządowych w zakresie terytorialnym i branżowym,
- n) promowanie idei wolontariatu, poprzez m.in. konkurs „Wolontariat w akcji” oraz inne działania promocyjne,
- o) podejmowanie prac nad wypracowaniem jasnych zasad angażowania przedstawicieli III sektora w zespoły i grupy robocze,
- p) wdrożenie generatora ofert, umożliwiającego składanie ofert w trybie on-line,
- q) realizacja czteroletniego programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2020
- r) współpraca przy realizacji instrumentu (RLKS) Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

14) **Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej** realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, mające na celu promocję i upowszechnianie ekonomii społecznej jako skutecznego narzędzia aktywnej polityki społecznej, wpływającego na zrównoważony rozwój społeczno-ekonomiczny regionu, realizowane poprzez:

- a) promocję i upowszechnienie idei ekonomii społecznej oraz dobrych praktyk z zakresu przedsiębiorczości społecznej,
- b) organizację *Kujawsko-Pomorskiego Forum Ekonomii Społecznej*,
- c) utworzenie portalu poświęconego ekonomii społecznej,
- d) upowszechnianie informacji o podmiotach ekonomii społecznej w województwie kujawsko-pomorskim na stronie internetowej Regionalnego Centrum Rozwoju Społecznego w Toruniu.

15) **Działania na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej organizacji pozarządowych**, realizowane poprzez:

- a) realizacja projektów międzynarodowych województwa, związanych z wydarzeniami naukowymi, kulturalnymi, edukacyjnymi, obywatelskimi oraz sportowymi, w szczególności z regionami partnerskimi,
- b) organizacja pobytów wakacyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego dla osób z krajów objętych konfliktami zbrojnymi oraz dla Polaków zamieszkujących dawne kresy wschodnie, a także młodych osób z innych regionów wiaata zgodnie z zawartymi umowami i porozumieniami.
- c) organizacja wymian szkolnych, studenckich i młodzieżowych ukierunkowanych w stronę nabywania do wiadomości obywatelskich,

- d) organizacja szkoleń, konferencji i warsztatów dotyczących przygotowania projektów międzynarodowych oraz programów finansowanych wspólnie przez międzynarodowe organizacje,
- e) upowszechniania wiedzy o polskiej polityce zagranicznej,
- f) promocja międzynarodowej potencjału Województwa,
- g) wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji uchodźców.

Rozdział VII

Okres realizacji programu

Program współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016 będzie realizowany od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2016 r.

Rozdział VIII

Sposób realizacji programu

1. Program będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych:
 - a) w ramach otwartych konkursów ofert,
 - b) z pominięciem otwartego konkursu ofert;
- 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji;
- 3) tworzenie wspólnych zespołów konsultacyjnych;
- 4) konsultacje form i metod współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi, w tym organizacje spotkań otwartych poświęconych współpracy;
- 5) organizowanie i współorganizowanie spotkań, konferencji, szkoleń, których uczestnikami są przedstawiciele organizacji pozarządowych i samorządu województwa;
- 6) zlecenie realizacji przez podmiot pozarządowy oraz współpracownika merytoryczna przy organizacji i przeprowadzeniu Forum Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 7) przyznanie nagród w Konkursie o Nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na najlepsze inicjatywy społeczne realizowane przez organizacje pozarządowe pn. „Rodzinki z pozarządów”;
- 8) udzielanie stałego wsparcia merytorycznego organizacjom pozarządowym przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego;
- 9) promowanie współpracy międzysektorowej samorządu i organizacji pozarządowych poprzez obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 10) promowanie dobrych praktyk na portalu skierowanym do organizacji pozarządowych www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl;

11) promowanie i wspieranie procesu tworzenia sieci organizacji pozarządowych poprzez udzielanie wsparcia finansowego i pozafinansowego przedsięwzięciom zorientowanym na realizację programów tworzenia i rozwoju sieci organizacji pozarządowych.

12) konsultacje Programu współpracy na rok 2017.

2. Za koordynację działań objętych Programem odpowiedzialne jest Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Rozdział IX

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu

Samorząd województwa przeznaczył na realizację Programu środki budżetowe w wysokości co najmniej 5 470 000,00 zł, co stanowi 100% wartości środków zaplanowanych w Wieloletnim programie współpracy (i) na rok 2016.

Rozdział X

Sposób oceny realizacji Programu

Ocena realizacji programu dokonywana będzie w oparciu o następujące mierniki:

- 1) liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
- 2) liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w otwartych konkursach ofert,
- 3) liczba ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 4) liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje w ramach otwartych konkursów ofert,
- 5) liczba zadań publicznych dofinansowanych w ramach otwartych konkursów ofert,
- 6) liczba wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 7) liczba zadań publicznych dofinansowanych z pominięciem otwartego konkursu ofert,
- 8) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych,
- 9) liczba organizacji, które skorzystały ze szkoleń, doradztwa i innych przedsięwzięć, przyczyniających się do rozwoju trzeciego sektora, oferowanych przez samorząd województwa,
- 10) liczba przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi,
- 11) liczba inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe objętych patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 12) liczba skonsultowanych aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych,
- 13) liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w konsultacjach aktów normatywnych,
- 14) liczba organizacji, które skorzystały ze wsparcia finansowego i pozafinansowego w zestawieniu z liczbą organizacji znajdujących się w bazie organizacji pozarządowych województwa kujawsko-pomorskiego,
- 15) liczba przedsięwzięć zorientowanych na promowanie i wspieranie procesu tworzenia sieci organizacji pozarządowych, którym udzielone zostało wsparcie finansowe i pozafinansowe.

Rozdział XI

Informacja o sposobie tworzenia Programu i o przebiegu konsultacji

W celu uchwalenia Programu podjęte zostały następujące działania:

- 1) przygotowanie projektu Programu przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi we współpracy z departamentami Urzędu Marszałkowskiego realizującymi zadania w zakresie polityki publicznej;
- 2) podjęcie przez Zarząd Województwa uchwały w sprawie przyjęcia i konsultacji projektu Programu;
- 3) przeprowadzenie konsultacji Programu, zgodnie z uchwałą Nr XLVIII/1299/10 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego oraz uchwałą Nr 41/1413/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 października 2015 r. w sprawie przyjęcia projektu Programu współpracy samorządu województwa kujawsko-pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2016 oraz skierowania go do konsultacji;
- 4) sporządzenie przez Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi zestawienia opinii, uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji;
- 5) zaopiniowanie zgłoszonych opinii, uwag i wniosków przez departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego i rozpatrzenie ich przez Zarząd Województwa;
- 6) przygotowanie i zamieszczenie na stronie internetowej województwa - www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl w terminie 30 dni od daty zakończenia konsultacji, sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji;
- 7) przyjęcie przez Zarząd Województwa projektu Programu uwzględniającego wyniki konsultacji i skierowanie go pod obrady Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 8) podjęcie przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwały przyjmującej Program.

Rozdział XII

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Do oceny ofert złożonych w ramach otwartych konkursów ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.) powołane zostaną komisje konkursowe, zwane dalej komisjami.

2. W skład komisji wchodzić będą dorazowo:

- 1) dyrektor właściwego departamentu, dyrektor właściwej jednostki organizacyjnej lub kierownik innej właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego;
- 2) dwóch pracowników merytorycznych właściwego departamentu, jednostki organizacyjnej lub innej komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego;
- 3) przedstawiciel komórki Urzędu Marszałkowskiego, odpowiedzialnej za współpracę z organizacjami pozarządowymi;
- 4) dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazanych przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;

- 5) jeden przedstawiciel Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, w przypadku dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. W pracach komisji mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie, której dotyczy konkurs.
4. Poszczególne komisje pracują przy właściwych merytorycznie departamentach, jednostkach organizacyjnych lub innych komórkach organizacyjnych Urzędu, które zapewniają obsługę komisji oraz przechowują dokumentację konkursów.
5. Imienne składy komisji, wraz ze wskazaniem przewodniczącego komisji, określone zostaną w drodze odrębnych uchwał Zarządu Województwa.
6. Członkowie komisji składają oświadczenie o niepodleganiu wyłączeniu, zgodnie z przepisami określonymi w art. 15 ust. 2d i ust. 2f ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
7. Prace komisji odbywają się w oparciu o Regulamin pracy komisji konkursowych do oceny ofert złożonych w otwartych konkursach ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu województwa kujawsko-pomorskiego przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego przyjęty przez Zarząd Województwa w drodze uchwały.